

כותרות חינוך

מכללה ירושלים – בית וגן
מנ"ף – מרכז להנהגה וניהול פדגוגי במערכת החינוך

ב"ה, ט"ו טבת תשע"ח

גיליון מספר 304

תוכן עניינים:

- 1..... זה קול הסיפור
- 1-2..... תלמידים, התקבלה בגרות חדשה
- 2..... חובת הצבת מכשירי החיאה במוסדות חינוך
- 3..... מערכת החינוך דוחפת ללימודים "נמוכים יותר"
- 4..... צרפת תאסור על הכנסת טלפונים ניידים לביה"ס

זה קול הסיפור

בישראל פועלות 2 אפליקציות - "אייקא סט" ו"סוניס וקס" שמאפשרות לדלג על שלב קריאת המשפטים בעיניים ולנתב את הכתוב היישר לתוך האוזניים. כל שנדרש הוא להוריד את האפליקציה הנבחרת, לעבור רישום קצר כמנוי עם סיסמה ולקבל גישה מיידית לרשימה ארוכה של ספרי ילדים ונוער, עיון, הדרכה, מתח, הומור וכו' שמוגשים בהקראה מקצועית מפי קריין, שחקן או הסופר עצמו. מדובר בהקראה מוטעמת של הטקסט המלא, כהורה שמספר סיפור לפני השינה. מנכ"ל אייקאסט, מוטי ליפמן, מסביר שמאחורי האפליקציה עומדת רוח גב של מחקרים חינוכיים מחו"ל, שמוכיחים שהאזנה לספרים משפרת בעשרות אחוזים את רמת הבנת הנקרא או הבנת הנשמע אצל ילדים, כמו גם את אוצר המילים שלהם ואת המוטיבציה להמשיך לקרוא. ברוב בתי הספר ההאזנה לספרים מתרחשת במהלך שיעורי חברה בכיתה, באמצעות האפליקציה שמחוברת ברמקולים לטלפון או למחשב הנייד של המורה, והתלמידים יושבים כרגיל בכיסאותיהם. הבחירה בספרים נעשית בשיתוף התלמידים והיא תלויה בגילם, בתחומי התעניינותם ובמסר החינוכי שמבקש המורה לקדם – למשל, דיון בחרם כיתתי, תחושות דחייה ובעיות במשפחה. (יעקב לויתם – 07.11.2017 – ישראל היום)

תלמידים, התקבלה בגרות חדשה

לאחרונה שינה משרד החינוך את תעודת הבגרות ואף מאפשר להנפיק אישור לימודים וגיליון ציונים מעמדות דיגיטליות שונות. כעת יאפשר לבוגרים גם לקבל בדואר אלקטרוני מאובטח את ציוני הבגרות ולהעביר אותם ישירות למוסדות להשכלה גבוהה, עם חתימת משרד החינוך, בראשות דוד גל, שם ביקשו לשים סוף לניירת וכן לתת את המידע במינימום זמן. גיליונות

כותרות חינוך

מכללה ירושלים – בית וגן
מנ"ף – מרכז להנהגה וניהול פדגוגי במערכת החינוך

הציונים מועברים מעתה לבתי הספר בצורה דיגיטלית, ובמקביל לניידים של התלמיד באמצעות פורטל התלמידים. גיליון הציונים מגיע כשהוא מוגן בחתימה אלקטרונית, המהווה גושפנקה לכך שמדובר במסמך מקורי שאפשר להציג בפני האוניברסיטה. הדבר מייתר את הצורך של תלמידים או משפרי ציונים להגיע פיזית אל משרד החינוך כדי לקבל את החומרים ולחלופין, לחכות זמן רב עד שיגיעו. כמו כן, החל ממועדי החורף הקרובים, התלמידים יקבלו את ציוני הבגרויות לטלפון הסלולרי – מהלך שבמשרד החינוך כבר החלו בו. חתימה אלקטרונית היא כלי מתקדם שמאפשר העברת מסמכים רשמיים באופן מאובטח, תוך שמירה על מהימנות המסמך ומקוריותו. מנכ"ל משרד החינוך, שמואל אבואב, אומר כי "מערכת החינוך צועדת קדימה ומתאימה את המערכת שלה למאה ה-21. צעד זה הוא חלק ממערך שירות אלקטרונית שבלחיצת כפתור מאפשר לקהלים השונים – תלמידים, הורים ועובדי הוראה – לקבל את כל מה שהם צריכים באופן יעיל". תעודת הבגרות החדשה של משרד החינוך מאובזרת באמצעי הגנה שימנעו זיוף, שבהם עושים שימוש גם בהגנה על שטרות כסף. התעודה תחליף את זו הישנה שנמצאת במערכת כבר יותר מ-25 שנה. (נועם (דבול) דביר – 24.11.2017 – ישראל היום)

חובת הצבת מכשירי החייאה במוסדות חינוך

אפשרה בכנסת הצעת חוק. המחייבת הצבת מכשירי החייאה במוסדות חינוך וכן ערכת עזרה ראשונה. ההצעה תחול על בית ספר שבו 250 תלמידים ומעלה. את ההצעה יזמו ח"כ הרב יעקב מרגי וחכ"ם נוספים. בדברי ההסבר לחוק נכתב: "חוק הצבת מכשירי החייאה במקומות ציבוריים, התשס"ח 2008, קובע חוק של מחזיק במקום ציבורי המנוי בתוספת כגון קניונים, משרדי ממשלה ורשויות מקומיות, שדות תעופה, מקומות עבודה ומוסדות להשכלה על תיכונית, להציב מכשירי החייאה במקום ציבורי שברשותו, במטרה לאפשר טיפול ראשוני מיידי במי שלקה בליבו. חוק לימוד עזרה ראשונה בבתי ספר, התשס"א 2001, מגדיר את החובה של לימוד הגשת עזרה ראשונה. התיקון בא להוסיף את חובת הימצאותו של מכשירי החייאה בבית הספר. מכשירי החייאה הוא אוטומטי ונותן הנחיות קוליות בעברית, כך שכל אדם, גם אם לא קיבל הכשרה רפואית, יכול להשתמש בו כדי להציל חיים, עד להגעת הצוות הרפואי למקום האירוע". "מוצע להוסיף חובה להציב מכשירי החייאה גם במוסדות חינוך, בדומה לחובה שקיימת במדינות אחרות, כדי לאפשר טיפול רפואי מיידי והצלת חיי אדם של מי שנמצא בשטח בית הספר ולקה בליבו". הרב יעקב מרגי: "הצורך החיוני למכשירי החייאה כבר הוכר בחוק הקודם אבל בתי ספר לא נכללו בחוק מ-2008. עדיין אין הסכמה על הפרטים על איזה סדר גודל של בית ספר מדובר ואנחנו נגבש אותן במסגרת דיוני הוועדה. אני מאמין שנגיע להסכמות כדי להציב את המכשירים בכמה שיותר בתי ספר. (אליעזר ראוכברגר – 23.11.2017 – יתד נאמן)

כותרות חינוך

מכללה ירושלים – בית וגן
מנו"ף – מרכז להנהגה וניהול פדגוגי במערכת החינוך

האוצר: מערכת החינוך דוחפת ללימודים "נמוכים יותר" – כי הם זולים יותר למערכת

מדיניות משרד החינוך לעודד בתי ספר להגדיל את מספר התלמידים בחינוך המקצועי טכנולוגי-גורמת נזק. כך קובע הכלכלן הראשי באוצר. לטענת הכלכלן הראשי, מערכת החינוך מעודדת את בתי הספר להגדיל את מספר התלמידים במסלול הפחות משתלם לתלמיד מבין שלושת המסלולים שבתוך החינוך הטכנולוגי - אך הכי משתלם לבית הספר כיוון שעלותו היא הנמוכה ביותר. מדובר במסלול התעסוקתי, שבוגריו משתכרים 12% פחות משכרם של בוגרי מערכת החינוך העיונית. לעומת זאת לא נרשם גידול משמעותי במספר התלמידים בחינוך המקצועי-טכנולוגי וההנדסי למרות שהם צפויים לשכר דומה או גבוה יותר מבוגרי מערכת החינוך העיונית. התוצאה לגבי ההשפעה השלילית לכאורה של לימודים במסלול תעסוקתי מדאיגה, כותבים כלכלני האוצר. החינוך התיכוני בישראל מחולק לשלושה מסלולים עיקריים: 59% מהתלמידים לומדים במסלול העיוני במשרד החינוך, שמטרתו להכין את התלמידים ללימודים אקדמיים 38% לומדים במסלול הטכנולוגי במשרד החינוך המשלב לימודים עיוניים לצד לימודי מקצוע רק 3% לומדים במסלול המקצועי במשרד העבודה, המיועד בעיקר לתלמידים הזקוקים לחינוך מתקן או להזדמנות שנייה לרכישת השכלה. שיעור הלומדים בחינוך הטכנולוגי שבפיקוח משרד החינוך גדל מאז 2011 מ-36.5% ל-39.6% מכלל הלומדים. במקביל עלה מספר בתי הספר המגישים לבגרויות טכנולוגיות, מ-671 בתי ספר ל-904. באוצר מציינים כי העלייה הזו היא תוצאה של מדיניות משרד החינוך להרחיב משמעותית את שיעור הלומדים בפיקוח משרד החינוך ולכדי 50% מכלל תלמידי התיכון בישראל. "באופן כללי", כותבים באוצר, "תלמיד הלומד במערך החינוך הטכנולוגי של משרד החינוך, מתקצב בהיקף הגבוה בכ-36% בממוצע ביחס לתלמיד הלומד בחינוך העיוני. עובדה זו כשלעצמה עלולה ליצור תמריץ להרחיב את מערך החינוך הטכנולוגי בכללותו. נוצר למעשה מצב בו בתי הספר, לכאורה, אינם ניטרליים בבחירת מגמות הלימוד - היות ויש להם תמריץ כלכלי לעודד תלמידים ללמוד מגמות שעלותן התפעולית נמוכה, והתקצוב בגינן גבוה". התוצאה היא גידול של מספר התלמידים במסלולים שעלות הלימוד בהם לבתי הספר נמוכה יחסית, ללא קשר למידת התרומה שלהם למשק ולפריון או לרמות השכר העתידיות של הבוגרים. (עמירם ברקת – 20.11.2017 – גלובס)

כותרות חינוך

מכללה ירושלים – בית וגן
מנו"ף – מרכז להנהגה וניהול פדגוגי במערכת החינוך

אין קליטה: צרפת תאסור על הכנסת טלפונים ניידים לבתי הספר

תלמידים בצרפת עד גיל 15 צפויים להתמודד בקרוב עם איסור לא פשוט: שר החינוך הצרפתי הכריז מלחמה על הטלפונים הסלולריים והצהיר כי החל משנת הלימודים הבאה יאסור על תלמידים אלה להכניס את המכשיר החכם לתחומי בית הספר שבו הם לומדים. האיסור הצפוי הוא מימושה של הבטחת בחירות של הנשיא עמנואל מקרון. עד כה, האיסור בצרפת חל על הכנסת טלפון נייד לכיתות הלימוד בבתי ספר יסודיים ובארבע השנים הראשונות של המקבילה הצרפתית לחטיבת הביניים והתיכון. עכשיו שר החינוך הצרפתי, ז'אן מישל בלנקה, ומשרדו, מעוניינים להרחיב את האיסור. ההחלטה עוררה שאלות תפעוליות בנוגע ליישומה. בין השאר, עלתה השאלה היכן יאוחסנו מכשירי הטלפון במהלך שעות הלימודים וכיצד האיסור יפוקח ע"י בתי הספר. עפ"י נתוני איגוד מורים צרפתי, 40% מהעונשים המשמעותיים קשורים לשימוש במכשירים ניידים. עפ"י דברים ששר החינוך הצרפתי אמר בעבר, יתכן כי בתי ספר יספקו לוקרים לתלמידים שבהם יוכלו לשים את המכשירים הניידים. יותר מוקדם השנה השר הצרפתי אמר כי שרי ממשלתו הצליחו להיפרד מהמכשירים הניידים שלהם, "זה אפשרי עבור כל קבוצה אנושית, כולל תלמידים". עוד הוסיף כי "יתכן שיהיה צורך במכשירים ניידים מסיבות חינוכיות או למצבי חירום, אבל חשוב שהשימוש בהם יוגבל". סוגיית השימוש בסמארטפונים אינה רק בעיה צרפתית אלא תופעה עולמית. עפ"י הנתונים בצרפת, ל-93% מבני הנוער בני 12-17 יש מכשירים ניידים. עלייה משמעותית מכ-20% ב-2011. שר החינוך הצרפתי ציין כי הוא מאמין שהאיסור על ניידים יעודד חזרה לפעילויות בחצר בית הספר שהיו נפוצות לפני עידן הסמארטפונים כמו משחקי כדור. "בימינו ילדים כבר לא משחקים יותר בהפסקות, כולם משחקים עם הניידים ומנקודת מבט חינוכית זו בעיה". בנוסף, כדי לעודד גיבוש חברתי בין התלמידים, שר החינוך הצרפתי ציין כי בתי ספר יידרשו להקים מקהלות לעודד שירה בקרב התלמידים. ומה בישראל? משרד החינוך עיגן את מדיניותו בנושא השימוש במכשירים בתוך מוסדות החינוך. המשמעות היא שהנהלת בית הספר רשאית לאסור הבאת מכשירים ניידים לבית הספר או להגביל את השימוש בהם להחלטות הצוות החינוכי. בישראל דווקא מעודדים שימוש בטלפון סלולרי – גם בכיתה. יש לא מעט כיתות שבהן הלימוד מתבצע באמצעות הטלפון החכם של התלמידים. בשיעורים ובנושאים מסויימים המורים והתלמידים אף מקבלים הודעות ווטסאפ בנושאים ותכנים שקשורים לחומר הלימוד. (אלי לאון ונועם (דבול) דביר – 13.12.2017 – ישראל היום)

הערת המערכת: הקטעים המתפרסמים בעלון "כותרות חינוך" הם ביטוי חלקי מהנאמר במקור ואינו מתעד את כל המאמר. לכן, מומלץ למעוניינים לעיין במקור. כמו כן, אם אינך מעוניין להמשיך לקבל חומר זה, שלח אלינו בקשת ביטול באימייל חוזר.